

NÁRŮST NELEGÁLNÍ MIGRACE

LINES TO TAKE

Připravil Krizový informační tým
Ministerstva vnitra České republiky

Aktualizováno 22. 8. 2022

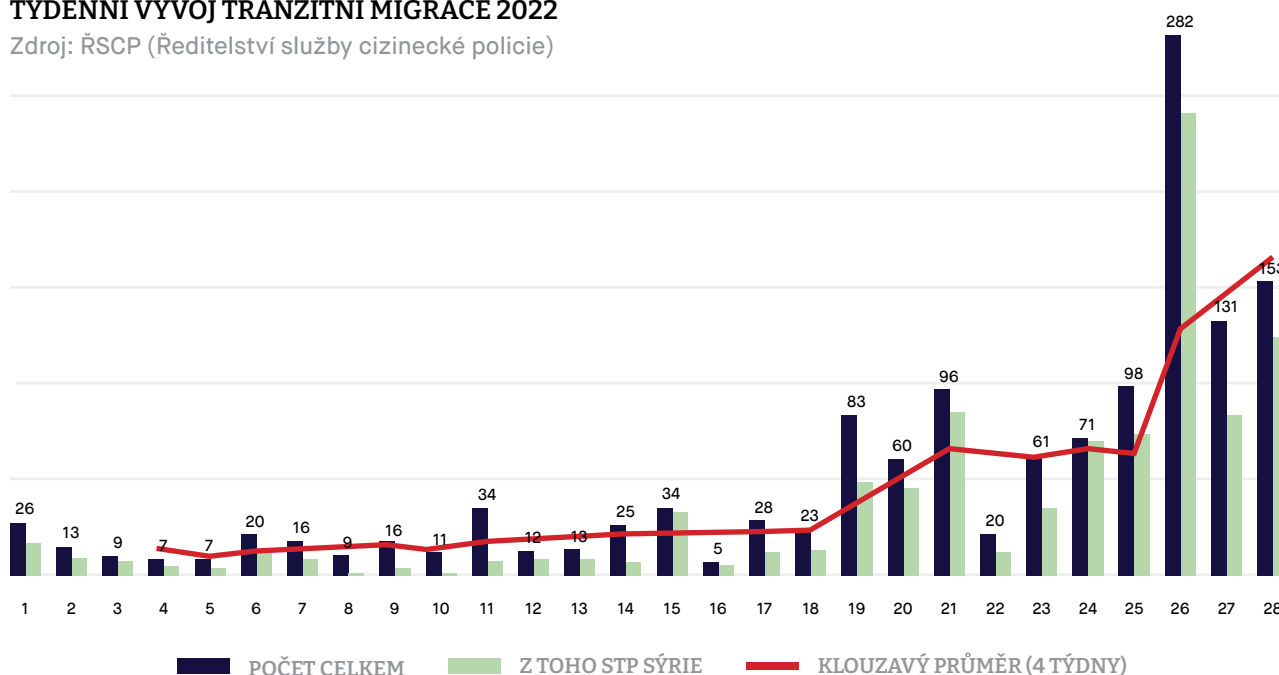
Shrnutí

Česká republika zaznamenává zvýšenou tranzitní nelegální migraci. V posledních třech měsících počty zadržených již přesahují hodnoty z doby migrační krize v roce 2015. Na převážení uprchlíků se podílí i občané Ukrajiny.

Závažnost situace dále umocňuje nefunkční systém navracení příchozích cizinců na Slovensko, které nedodrhuje readmisní dohodu, přičemž naopak Česká republika žádosti Německa o převzetí akceptuje.

TÝDENNÍ VÝVOJ TRANZITNÍ MIGRACE 2022

Zdroj: ŘSCP (Ředitelství služby cizinecké policie)

Česká společnost je k nelegální migraci mimořádně nepřátelská, vnímá rozdíl mezi válečnými uprchlíky z Ukrajiny a nelegálními migranty ze zemí Blízkého a Středního východu a velmi aktivně hlásí podezřelé jednotlivce i skupiny Policii ČR.

Nárůst nelegální migrace má potenciál vyvolat nenávistné reakce, protesty v ulicích, šíření konspiračních teorií, ohrozit křehký sociální smír a podryt podporu pomoci válkou napadené Ukrajině.

Upozorňujeme, že slovní spojení „nelegální migrant“ je kritizované lidskoprávními organizacemi s argumentem, že člověk nemůže být „nelegální“. Ve zprávách o migraci Odbor azylové a migrační politiky používá opis „migrant, který přicestoval nelegálně“. V médiích se nicméně toto spojení objevuje běžně.

Cíl koordinované komunikace

Média, dezinformační scéna ani populističtí politikové tématu nelegální migrace prozatím nevěnují zvýšenou pozornost. To dává vládě prostor pro jeho uchopení, utváření a formování. Situaci je proto třeba využít k včasné, koordinované a aktivní komunikaci, **aby se podařilo předejít mediální hysterii a nárůstu společenské nesnášenlivosti jako v roce 2015.**

PŘÍKLADY MEDIÁLNÍCH VÝSTUPŮ Z LET 2015-2016

Hlavní cíle

1

Předejít nárůstu nesnášenlivosti v české společnosti, ohrožení křehkého sociálního smíru a podrytí podpory pomoci Ukrajině a ukrajinským válečným uprchlíkům.

2

Ukázat, že stát má situaci v oblasti nelegální migrace pod kontrolou, nepřipustí ohrožení bezpečnosti českých občanů a již realizuje řadu policejních opatření.

3

Rozšířit povědomí mezi nelegální migranty, že **česká vstřícnost demonstrována při přijímání válečných uprchlíků z Ukrajiny je vyčerpaná** a naše země důsledně uplatňuje readmise, vyhošťování a předávání v rámci dublinského systému.

Příklady sjednocené komunikace

- I. **Vláda ČR věnuje problematice nelegální migrace maximální pozornost, tak aby nebyla ohrožena bezpečnost českých občanů.** Stát posílil opatření v blízkosti svých hranic. A důsledně vůči nelegálním migrantům uplatňuje readmise, vyhošťování a předávání dle dublinského systému.

Policie České republiky neviduje žádné závažné případy násilné trestné činnosti ze strany nelegálních migrantů, ani markantní nárůst drobné kriminality.

- II. Česká republika je pro většinu migrantů, kteří v posledních měsících na její území přicházejí, **pouze tranzitní zemí.** Nechtějí se u nás usadit, ale směřují za svými příbuznými na Západ, nejčastěji do Německa.

Bezmála sedmdesát procent zajištěných nelegálních migrantů míří do Německa. Další se chtějí usadit v Itálii, Francii a Rakousku. Česká republika není jejich cílovou zemí.

Ve srovnání s většinou zemí Evropské unie do České republiky směřují výrazně nižší počty nelegálních migrantů. O mezinárodní ochranu u nás žádá v posledních letech v průměru patnáct set lidí ročně.

- III. Zajištění nelegální migranti jsou Policie ČR umisťovány do zařízení pro zajištění cizinců, přičemž **hlavním cílem je zajistit jejich návrat buď do země původu, nebo do států, z nichž na naše území přišli.**

Všichni zajištění nelegální migranti jsou umisťováni do zařízení pro zajištění cizinců s ostrahou. Tam mohou setrvat až sto osmdesát dnů, během nichž budou důsledně prověřeni.

V návaznosti na nerespektování readmisní dohody Slovenskem ale nebude policie zajišťovat tzv. „nevyhostitelné nelegální migranty“. Jejich pobyt na území ukončí vydáním výjezdního příkazu.

- IV. Česká republika se intenzivně zapojila do pomoci Ukrajině a ukrajinským válečným uprchlíkům. V přepočtu na počet obyvatel jich u nás žije nejvíce v Evropě. **V důsledku toho jsou naše kapacity zcela vyčerpány.**

Česká republika je třetí nejčastější cílovou zemí pro válečné uprchlíky z Ukrajiny. Dočasnou ochranu jsme udělili více jak čtyřem stům tisícům lidí.

- V. Česká republika se intenzivně zapojila do pomoci Ukrajině a ukrajinským válečným uprchlíkům. V přepočtu na počet obyvatel jich u nás žije nejvíce v Evropě. **V důsledku toho jsou naše kapacity zcela vyčerpány.**

Česká republika je zemí s největším počtem uprchlíků z Ukrajiny na počet obyvatel. Její kapacity jsou proto zcela vyčerpány.

- V. Opakovaně jsme ukázali, že umíme pomoci lidem v nouzi. Ctíme své mezinárodní závazky. **A dbáme o bezpečí našich občanů.** Nemůžeme proto dopustit porušování platných zákonů a nelegální překračování našich hranic.

Česká republika je jednou z nejbezpečnějších zemí na světě. Letos se v mezinárodním srovnání umístila na osmém místě. Postaráme se, aby to tak zůstalo.

Cílové skupiny

- Občané České republiky
- Nelegální migranti na západobalkánské trase

Kanály

- Média, sociální sítě, inzerce/reklama
- Letáky, chatovací skupiny, turecká média, sociální sítě
- Zastupitelské úřady

Formáty komunikace

- Infografiky, příspěvky na sítích, on-line videa, rozhovory v médiích, tiskové zprávy
- Infografiky a animace pro sociální sítě a chatovací aplikace, tiskové zprávy pro regionální média, letáky

Otázky a odpovědi

OBSAH

Kolik nelegálních migrantů do České republiky přichází?	12
Jaké jsou příčiny nárůstu nelegální migrace do Evropy?	12
Z jakých zemí nelegální migranti do České republiky přicházejí?	13
Do jaké cílové země nelegální migranti přes Českou republiku směřují?	14
Jak postupuje Česká republika při odrazování od tranzitní nelegální migrace?	15
Kolik migrantů žádá v České republice o azyl?	16

Otázky a odpovědi

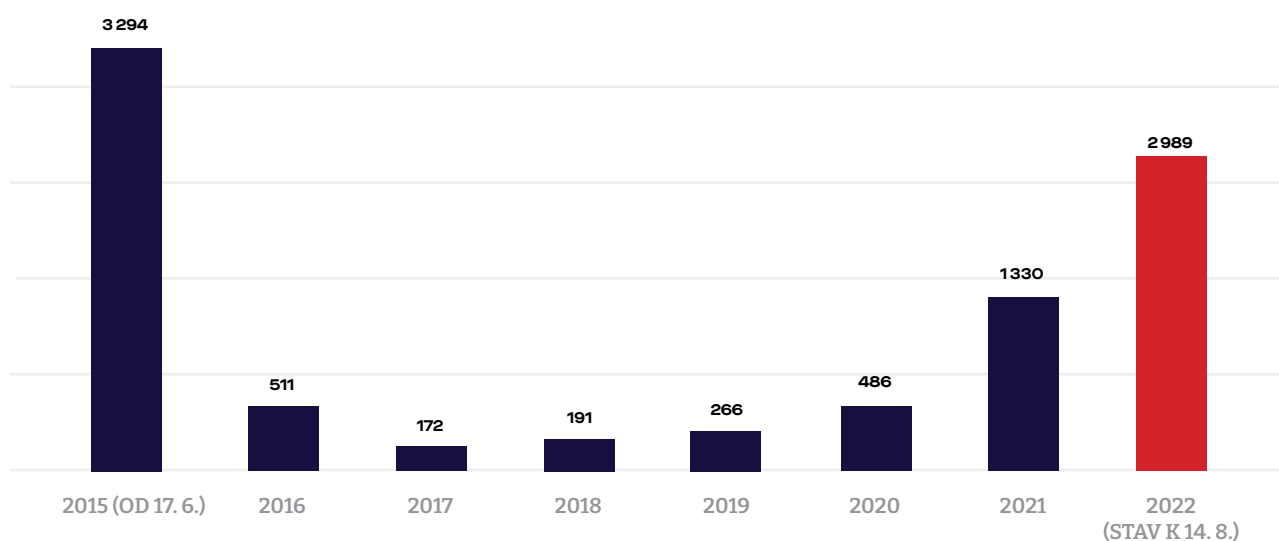
Kolik nelegálních migrantů do České republiky přichází?

Česká republika v posledních dvou měsících zaznamenává zvýšenou tranzitní nelegální migraci, kdy počet zadržených v červnu a červenci přesáhl měsíční počty zadržených z doby migrační krize v roce 2015. Tehdy bylo od počátku posílených opatření v polovině června do konce roku zjištěno 3 294 osob.

V letošním roce bylo do konce července při nelegální tranzitní migraci zajištěno 1 960 osob, což je více než za celý rok 2021, kdy jich bylo 1 330.

VÝVOJ TRANZITNÍ MIGRACE V LETECH 2015-2022

Zdroj: ŘCSP

Jaké jsou příčiny nárůstu nelegální migrace do Evropy?

Většina z nelegálních migrantů, kteří byli zadrženi v České republice, odešla ze Sýrie již před rokem 2021 a pobývala několik měsíců až let na území Turecka. Méně početná část pak prchla ze Sýrie v posledním roce. Důvodem pro jejich odchod jsou obavy z válečného konfliktu a snaha vyhnout se povinné vojenské službě.

Migranti, kteří pobývali delší dobu v Turecku, opustili zemi kvůli zhoršující se ekonomické situaci a stupňující se diskriminaci. V Turecku je registrováno zhruba 3,6 milionu Syřanů se zvláštním statutem dočasné ochrany.

Téma syrských uprchlíků je v Turecku využíváno i v rámci politického boje před nadcházejícími volbami, ve kterém je často zmiňována deportace Syřanů zpět do vlasti nebo do „bezpečného pásma“ vytvořeného chystanou tureckou operací na území Sýrie. Doposud došlo k deaktivaci 600 tisíc dočasných ochran pro občany Sýrie.

Z jakých zemí nelegální migranti do České republiky přicházejí?

Největší podíl na nárůstu tranzitní migrace přes Českou republiku mají státní příslušníci Sýrie, kterých bylo od začátku roku do konce července zadrženo 1 498, tedy 76 % všech tranzitních migrantů. Se značným odstupem následují občané Turecka (93 osob), Afghánistánu (86 osob), Indie (54), Maroka (52 osob), Bangladéše (38 osob), Nepálu (24 osob), Pákistánu (18 osob) a další v počtu 10 a méně státních příslušníků. Národnostní složení je velmi různorodé, tvoří ho celkem občané 27 zemí.

ROUTE	JANUARY -JUNE 2022	JUNE 2022	JAN-JUNE 2021 /JAN-JUNE 2022	TOP NATIONALITIES
Central Mediterranean	25 164	5 651	+23%	Bangladesh, Egypt, Tunisia
Eastern Mediterranean	17 957	2 220	+125%	Nigeria, Syria, Congo (Kinshasa)
Western Mediterranean Sea	17 957	2 220	+125%	Nigeria, Syria, Congo (Kinshasa)
Western African	8 508	341	+22%	Morocco, sub-Saharan Africa
Eastern Border	2 452	204	+141%	Ukraine, Iraq, Belarus
Western Balkans	55 321	14 136	+191%	Syria, Afghanistan, Turkey
Channel	22 440	4 938	+87%	Afghanistan, Syria, Iraq

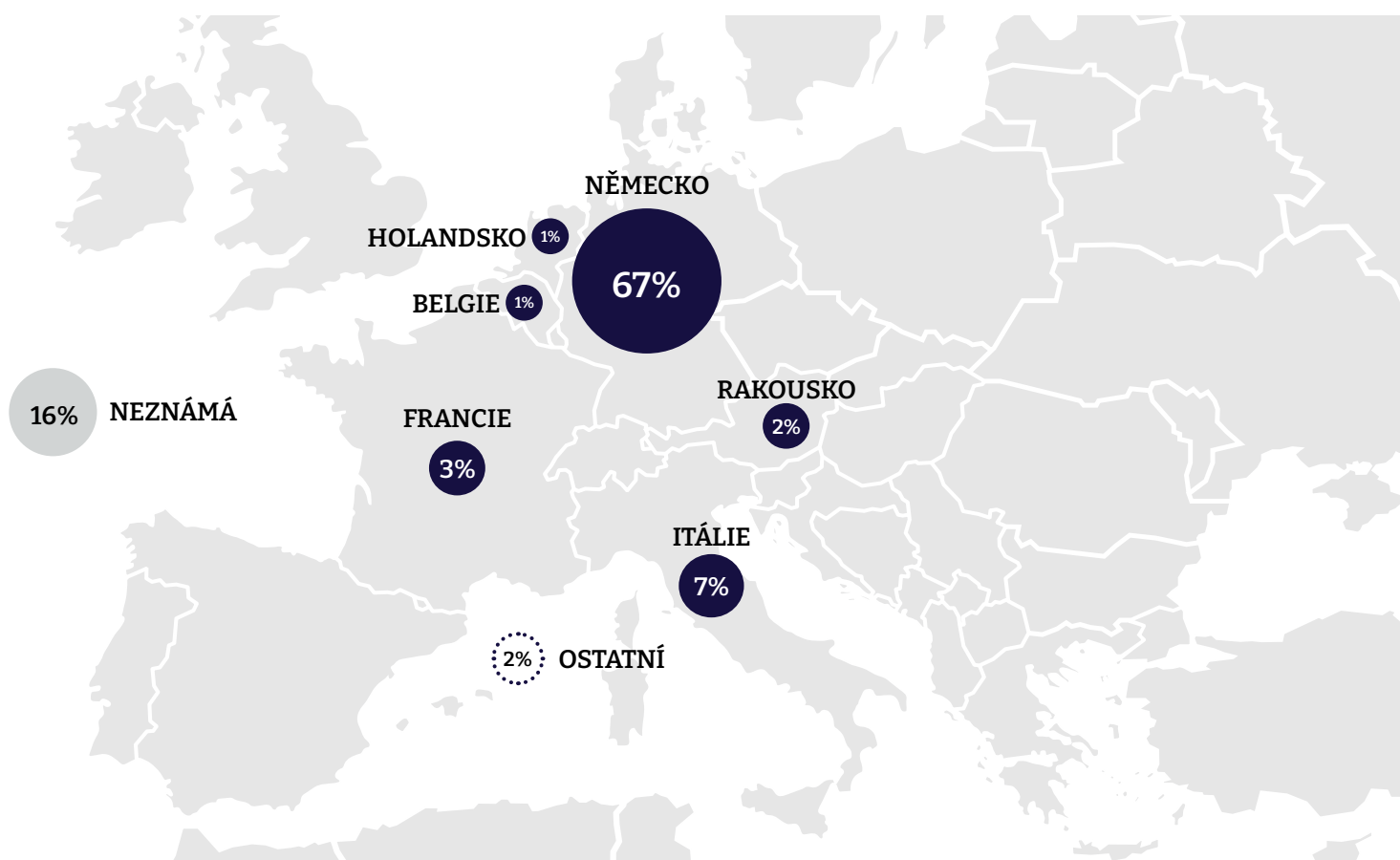
Zdroj: Frontex

Do jaké cílové země nelegální migranti přes Českou republiku směřují?

Většina nelegálních migrantů zadržovaných v České republice směřuje do Německa, do něhož míří nejméně 67 % z nich. Dále následuje Itálie, kam míří zejména osoby z Bangladéše, Maroka a Indie. Méně zastoupeny jsou státy jako Francie, Rakousko, Nizozemsko a Belgie. Většina nelegálních migrantů, kteří míří do Německa, uvedla, že v zemi mají příbuzné nebo známé. Plánují tam požádat o mezinárodní ochranu a poté pracovat či studovat.

CÍLOVÁ DESTINACE TRANZITNÍCH MIGRANTŮ 2022

Zdroj: SUZ MV ČR

Jak postupuje Česká republika při odrazování od tranzitní nelegální migrace?

Dlouhodobým cílem České republiky je odrazování od tranzitní nelegální migrace, zejména z důvodu bezpečnostních rizik, ale také vyčerpaných kapacit v důsledku války na Ukrajině.

Zadržení migranti jsou zajišťováni Policií ČR v souladu se zákonem a umisťováni do zařízení pro zajištění cizinců po dobu nezbytně nutnou k provedení úkonů vedoucích k realizaci jejich odjezdu ze země.

Ten lze realizovat ve třech scénářích:

1/ předání v rámci readmise do země, odkud do České republiky přicestovali – **2/** vyhoštění do země původu – **3/** transfer do jiné země Evropské unie v rámci dublinských pravidel.

Kolik migrantů žádá v České republice o azyl?

V minulém roce bylo evidováno 1 411 žádostí o mezinárodní ochranu, což je ve srovnání s rokem 2020 nárůst o 21,2 %. Počty jsou však stále o 26,6 % nižší než v roce 2019, tedy před vypuknutím pandemie onemocnění covid-19. Osoby, které v roce 2021 požádaly o mezinárodní ochranu po předchozím nelegálním pobytu, tvořily z celkového počtu žadatelů 18,5 %.

Výraznější výkyv v počtu žádostí byl zaznamenán během loňského srpna, kdy prudce vzrostl počet žadatelů v důsledku evakuací občanů z Afghánistánu, z nichž v České republice podalo 151 žádost o mezinárodní ochranu.

Podobná úroveň počtu žádostí byla naposledy zaznamenána v roce 2017. Kromě zmíněných občanů Afghánistánu nebyla v roce 2021 zaznamenána vlna žadatelů z do té doby nezvyklé země původu. Historicky nejčastěji žádali o mezinárodní ochranu Ukrajinci. Od roku 2017 rostl podíl žadatelů z Gruzie, ale také Vietnamu a Uzbekistánu.

Ve srovnání s většinou zemí Evropské unie do České republiky směřují výrazně nižší počty žadatelů o mezinárodní ochranu. Naše země se v pořadí cílových zemí žadatelů o mezinárodní ochranu nacházela v roce 2021 na 24. místě. Nižší počty žadatelů směřovaly už jen do 5 dalších evropských zemí, a to do Lucemburska, Lotyšska, Slovenska, Estonska, Maďarska.

Celkově byla v roce 2021 mezinárodní ochrana ve formě azylu nebo doplňkové ochrany udělena celkem 311 cizincům (191 azyl a 120 doplňková ochrana). Je to o 197 více, než v předchozím roce. Na tomto nárůstu se podílí především udělená mezinárodní ochrana evakuovaným občanům Afghánistánu.

Vaše dotazy jsme připraveni
zodpovědět na adrese
krit@mvcv.cz